

Med Sydafrika har universitetet forskningskontakter på institutionsnivå med flera universitet. 2010 träffade universitetet ett universitetsövergripande avtal med University of Cape Town. Utveckling av samarbete med University of Cape Town pågår också inom lärarutbildningen och inom miljöforskningsområdet. Ericsson är involverat i samarbetet på lärarutbildningsområdet liksom i utvecklingen av studentutbytet inom det centrala avtalet.

Havsmiljöinstitutet

Regeringen uppdrog år 2008 åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Linnéuniversitetet att samarbeta inom havsmiljöområdet under namnet Havsmiljöinstitutet. Göteborgs universitet fick i uppdrag att koordinera den löpande verksamheten inom Havsmiljöinstitutet genom ett kansli som också ansvarar för en gemensam analys- och syntesfunktion och att inrätta ett råd bestående av representanter från viktiga myndigheter och de ingående lärosätena. Under 2009 anställdes en chef för kansliet och sex koordinatörer till analys- och syntesfunktionen.

Dekanerna för de fyra naturvetenskapliga fakulteterna skrev i januari 2009 under "Avsiktsförklaring om samarbete inom ramen för Havsmiljöinstitutet". Rektorerne vid de fyra lärosätena skrev i oktober 2009 under "Avsiktsförklaring avseende infrastruktur för marin forskning och övervakning".

Enheten vid Stockholms universitet

Stockholms universitets marina forskningscentrum (SMF), har i uppdrag att vara värd för Havsmiljöinstitutets enhet vid Stockholms universitet. Centrets föreskrifter överensstämmer i stor utsträckning med Havsmiljöinstitutets uppdrag, vilket innebär att enhetens verksamhet är naturligt förankrad vid lärosätet.

SMF leds av en styrelse där föreståndaren ingår som ledamot. Ordförande och ytterligare två ledamöter kommer från institutioner vid Stockholms universitet, övriga tre ledamöter representerar myndigheter med regional förankring.

Verksamhet 2010

Enhetens verksamhetsledare ingår i den ledningsgrupp som ska samordna arbetet inom Havsmiljöinstitutets olika delar och besluta om den årliga verksamhetsplanen.

I Havsmiljöinstitutets uppdrag ingår att årligen rapportera till regeringen om tillståndet i havet och andra viktiga synpunkter i sammandrag. En första regeringsrapportering genomfördes under året, "En ny ordning för den marina miljöövervakningen", där enheten fick möjlighet att kommentera olika utkast. SMF:s styrelse har under året tillställt det samordnande kansliets chef ett brev där man påpekat att det behövs bättre arbetsprocesser vid framtagandet av verksamhetsplan, regeringsrapport och ärendehantering, för att säkra en ökad transparens och delaktighet från de olika lärosätena. Med anledning av detta har lärosätenas dekaner träffats för att diskutera samarbetet.

Enhetens miljöanalytiker har i samverkan med olika forskare vid Stockholms universitet utfört uppdrag från myndigheter, medverkat vid remissyttranden och arbetat med regionala miljöanalysfrågor. Exempel på uppdrag har varit att ta fram förslag på hur marin biologisk mångfald kan bedömas (Helcom) och att granska förslag på indikatorer för miljöstatus i öppet hav (EU:s marina direktiv). Tillsammans med olika forskare vid universitetet gjordes också en sammanställning av olika perspektiv på Östersjöns särskilda känslighet.

Andra gemensamma projekt där enheten deltagit i större utsträckning är i arbetet med kartläggning av vilket kunskapsbehov som finns hos olika myndigheter samt i utvecklingsarbetet för en gemensam kommunikationsstrategi. Enheten har också deltagit i en nationell inventering av samhällsvetenskaplig kompetens inom havsmiljöfrågor, där ett regionalt seminarium med fokus på relevant forskning för havsmiljöförvaltning ordnats. Enheten deltog också i arrangemangen för ett seminarium som start på Sveriges ordförandeskap i Östersjösamarbetet Helcom, som Havsmiljöinstitutet anordnade på uppdrag av Miljödepartementet. Enheten bistod också i arrangemanget av ett tvådagarsmöte för samtliga medarbetare i Havsmiljöinstitutet som hölls i Stockholm.

Enheten har deltagit med både redaktörer och miljöanalytiker i arbetet med den årliga miljötillståndsrapporten Havet, som produceras i samarbete med Naturvårdsverket. Där redovisar även ett stort antal forskare från Stockholms universitet resultaten från sina miljöövervakningsuppdrag och andra viktiga slutsatser om havets miljö. Enhetens redaktörer är projektledare för de gemensamma informationsprodukterna tidskriften HavsUtsikt och webbportalen havet.nu. Dessutom har en ny hemsida för SMF tagits fram där även Havsmiljöinstitutets enhet vid Stockholms universitet presenteras.

Integrering med lärosätets övriga marina verksamhet

I SMF:s uppdrag ingår att ansvara för och främja tillgången till marin infrastruktur för marin forskning, utbildning och miljöövervakning, något som också ingår i Havsmiljöinstitutets uppdrag.

Fältstationen Askölaboratoriet utgör en viktig förutsättning för Stockholms universitets Östersjöforskning. En stor mängd av universitetets forskare, doktorander och studenter vistas årligen på stationen, som också används för arbetsmöten och är ett flaggskepp vid ofta förekommande studiebesök på hög nivå. Även tillgången till fartyg för forskning på öppet hav säkras genom SMF:s försorg. Flera av universitetets forskare driver nationella miljöövervakningsprogram på uppdrag av Naturvårdsverket, där SMF:s infrastrukturresurser är fundamentala för genomförandet.

En annan viktig uppgift är att ha god kännedom om de forskare som arbetar med marina frågor och vilken forskning som bedrivs på Stockholms universitet, men även övriga lärosäten i regionen. Ett aktivt arbete pågår för att förstärka detta nätverk och förbättra kontakterna inom gruppen. Under året har kontakterna inom samhällsvetenskaplig forskning stärkts betydligt.

En av regeringens satsningar på strategiska forskningsområden, BEAM, om ekosystembaserad förvaltning av Östersjön, finns på Stockholms universitet. Nio institutioner vid Stockholms universitet ingår i programmet, som också är ett samarbete med bland andra SMHI och Fiskeriverket. SMF är värd för programmet och fördelar medlen efter beslut av programmets styrgrupp.

Styrelsens sammansättning, med en blandning av universitetets forskare och företrädare för andra viktiga myndigheter i regionen, är ett exempel på att vikten av en god samverkan mellan forskning och förvaltning tas på stort allvar av Stockholms universitet. Engagemanget i Svealands kustvattenvårdsförbund, en ideell organisation bestående av berörda kommuner, länsstyrelser, landsting och andra vattenintressenter såsom reningsverk, hamnar, etc. är ett led i samma strävan.